

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

§ III. Quale item Iuramentum soleant subditi Maximinani Archiepiscopo
præstare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

tore inuestiti fuerunt, prius illud Iuramentum sub prima illa forma, continuatis actibus præstiterunt, vt Num. 57. & alijs anterioribus inuestituris, probatur NN. notatis.

Vnde ergo prorepiit illa libello inserta Iuramenti formula, quis eius auctor, quis fabricator fuit? quis credat quemquam tam temerarium reperiri, qui inspectante Imperio Romano audeat Iuramenta Vasallorum Imperij corrumpere, inuertere, in suum commodum transmutare? loco Imperatoris seipsum, loco Imperij ditionem suam substituere? Et hoc quidem iam libro edito palam ostentare?

Quod si quempiam Abbatum (quorum simplicitas nota est) dicas, nescio quibus artibus plectum tale aliquod Iuramentum admisisse, is non tam suam Ignorantiam, quam eorum crimen, à quibus vi, vel fraude in talem aberrationem fuit inductus, orbi comprobauit.

S. III. Quale item Iuramentum soleant subditi Maximiniani Archiepiscopo præstare.

Pincipio, pro huius quæstionis clariore intelligentiâ, sciendum est antiquam omnino fœderationem esse inter subditos Treuirenses, Maximinianos & Prumienses, ad hunc finem communi eorum consensu & deliberatâ voluntate initam & institutam, vt finitimi illi populi mutuo se aduersus grassatores aut militares irruptiones, adunatis viribus & armis validius tutari possint.

Fœdus illud Hersfauia nuncupatur, quasi *Herrschaw* id est, exercitus delectus vel lustratio: & non modo inter prædictos populos, sed alios quoque reperitur. Ita enim fœderati sunt Grimbergenfes, Schwartzenburgenses & Dagtulienses, è quibus hi postremi immediatè Rom. Imperio subsunt, reliqui Electori Treuirensi.

A fœdere illo Hersfauico, quod est inter Maximinianos, Treuirenses & Prumienses, etiam districtus, in quo degunt prædicti populi, dictus est Hersfauia inferior: Et quia expediebat fœderis illius esse aliquod caput, illa præminencia communi consensu delata est tanquam dignissimo, Archiepiscopo & Electori Treuirensi: Huic ergo tanquam fœderis istius defensionalis Duci & capiti dumtaxat, non autem tanquam Principi aut Domino Territorij, ab omni memoria ab Hersfauia populis præstitum est Iuramentum, ad finem fœderis tantum: non autem ad vllam subiectionem Iurisdictionalem directum. Hæc patent ex instrumento sub Num. 81.

Neque Archiepiscopi Treuirenses illud aliter vnquam admiserunt, nec subditi alia mente præstiterunt. Sed nec Iurisdictionem in Hersfauia populos eo nomine potuerunt sibi attribuere aut acquirere, cum actus illi merè voluntarij, ex societate & fœderatione vicinorum consensu inchoata, procedentes; Iurisdictionis aut Dominij Territorialis Ius non inferant.

Illud quidem comperio, Anno MCLXVI. quendam Archiepiscopi Treuirensis Officiatum, in communi Hersfauia conuentu, mandatum præensum de non vendendo vel emendo, in Ciuitate Treuirensi publicasse; cui Maximiniani subditi, velut à fine & legibus Hersfauia fœderis exorbitanti, nunquam voluerunt parere; sed & parere sub pœna corporali vetiti sunt à Petro Abbate Sancti Maximini.

Atque ita vsque in hodiernum diem Monasterii Sancti Maximini subditi, se intra limires fœderis Hersfauici semper continuerunt, nec aliter Archiepiscopo Treuirensi iurârunt aut obtemperârunt.

Vnde,

Vnde, cum anno MDCXXIII. D. Archiepiscopo moderno, Philippo Christophoro, regimen Archidiecepsis auspicante, de more à populis Hersfauix iuramentum exigeretur, tametsi ob litem de statu Monasterij, quæ in aula Cæsarea pendebat, nihil posset præiudicii creati, quomodocunque subditi iurarent, prospicere tamen volumus ac omnem occasionem ac prætextum præscindere. Itaque subditos nostros ad Iuramentum illud præstandum conuenire vetuimus, quod quidem ita factum, uti & alia quæ hinc commemoro, securè possum asserere, quia omnibus interfui, & mandata subditis denunciaui.

Eâ re intellectâ, misit D. Archiepiscopus Cancellarium suum ad D. Abbatē, adductisque variis considerationibus petiit, ut saltem iuberet vel permitteret subditos suos cum cæteris Hersfauix populis, more antiquo comparere, ne fortè ob eorum absentiam alii turbarentur, & eorum exemplo se ab eodem officio subducerent.

Re, tum apud Nos, tum Luxemburgi ponderata, visum est ad omnem controuersiam & perturbationem euitandam, conferre mutuò, & cum D. Archiepiscopo eiusque ministris communi consensu statuere, quid æquum bonumque factu foret.

Iuncti igitur fuimus; ex Archiepiscopi quidem parte D. Decanus Metropolitanus & Cancellarius, ex nostra D. Præses Consilij Luxemburgensis, cui ego adiunctus fui.

Documentis, Iuribus, omnibusque hinc inde allegatis, visis, auditis & consideratis communi consilio & consensu resolutum fuit, subditi Maximiniani conuenirent cum cæteris fœderatis, iuramentum de more præstarent, sed non ut subditi territoriales, neque iuramentum subiectionis, sed ut Hersfauix fœderati *Heerschawen Leuth*, veteri & consueto more, iuramentum tantum Hersfauix.

Cum hac igitur resolutione à Conferentia recessum est, subditos nostros ad Conuentum Hersfauix dicta die comparere iussimus, iuramentum Hersfauix duntaxat pro antiqua consuetudine præstare, nullam verò subiectionem aut territorialem obedientiam promittere vel admittere. Cui mandato iidem etiam accuratè obsequuti sunt, & cum ad subiectionis iuramentum edendum sollicitarentur, palam dixerunt, se aliud non præstituros, nec intendere præstare iuramentum, quàm Hersfauix, recepto ab antiquis temporibus more, nec aliter quoque fecerunt.

Ita actio illa peracta est, sed alia omnia in Archiepiscopi tabulas relata sunt, uti nunc ex libello isto patet.

Id sanè nobis pridem suboluit, & cum ex non obscuris indicijs colligeremus, ita ut euenit, in tabulas relatum, D. Abbas modernus, Prior & Conuentus S. Maximini per mandatarium suum solemniter protestati sunt, prout in protestationis illius instrumento anno MDCXXVI. confecto videre est sub N. 82. in quo lector suis coloribus optimè depictam & expressam videre poterit.

Ex quibus omnibus agnosceret iam, quisquis æquitatem & fidem amat, quàm indignis modis Iuri nostro insidiatum eo tempore fuerit, & qua fide Scriptor libelli in exhibita illa Iuramenti forma, sub lit. H. numer. 2. inseruerit hæc verba: *Prator in Regiola proposuit se nomine Monasterij S. Maximini eiusque subditorum comparere & sue Eminentie paratum, subiectionem & fidelitatem pro recepta antiqua consuetudine humillimè præstare.* Cui quidem pratoris orationis ipsammet suâ Eminentiam respondisse, dicit, se in quantum Pro, acceptare quod nomine &c.

In quo sanè præter decorum, tantum Principem ut forensem aliquem litigatorem loquentem Scriptor inducit, tricisque nescio quibus Causidicorum

illum vtemem & simplicem rusticum in verbis tuis captantem. Et quidem pessimo hoc consilio & causæ suæ perquam noxio agit; si enim Eminentissimus dixit, acceptari dicta illa *in quantum Pro*, nonne fatetur dicta aliqua fuisse non Pro, sed Contra ipsum, atque adeo totum quod ibi dicebatur non fuisse pro Archiepiscopo? Ita iusto Dei iudicio euenit, vt dum fraudem palliare cupit, eam quàm maximè prodat. Potens enim est veritas & veluti ignis, qui quò magis concluditur, eo maiore vi & fragore erumpit.

Sed & aliâ ratione seipsum eruentat & conficit ipse scriptor. Probare intendit à tempore Alberonis Archiepiscopi, hoc est ab Anno MCL. circiter subditos Maximinianos subiectionem & obedientiam Electori Treuirensi, tanquam Domino Territoriali iurâsse, & vt hoc prober, profert vnicum actum Iuramenti, quod Anno MDCXXIII. præstitum dicit. Nonne per hoc satis fatetur antedictum annum, quo lis in consilio aulico Cæsareo agebatur, nihil vnquam tale gestum fuisse?

Sed hæc quidem magis ad veritatis testimonium, quàm Iuris nostri defensionem ita referre volui: nam cum eo anno, quo hæc gerebantur MDCXXIII. apud Aulicum Cæsareum Tribunal causâ & lis super Monasterij Iure agitur, vt dixi, clarum est per eiusmodi actus nihil iuris potuisse Archiepiscopo acquiri.

SECTIO NONA.

De lite in Camera Spirensi Anno MDXLIX. inchoata.

A Tempore Alberonis transfuit libelli Auctor ad annum vsque MDCIX. ac tot intermedijs sæculis, dicit eiusdem Alberonis Successores in quietâ possessione & plenario exercitio Iurium territorialium & Electoralium permanisse, Abbates verò & subditos S. Maximini omnia subditorum munia, atque omnes & singulos Iurisdictionis Territorialis actus, quos enumerat, paratè & officiosè subiuisse, donec tempore Caroli V. Cæsaris anno MDXLVIII. Cæsareus Procurator fiscalis contra Ioannem Ludouicum Archiepiscopum actionem in Camera Spirensi intentârît, in qua actorem dicit conclusiones libelli sui eò direxisse, vt Iudices Camerales decernerent Abbatem S. Maximini esse statum ac membrum Imperij immediatum, eaque propter teneri soluere Imperio contributiones, vel casu quo Elector Treuirensis in Exemptione Abbatia aliquid Iuris prætenderet aut haberet, ipsum pro eadem ad prædictas contributiones Imperio exoluendas obligatum esse. Et marginalis glossator addit, quod Cæsareus fiscalis tentârît per hanc actionem Monasterium à sæculari Iurisdictione Archiepiscopi eximere.

In textu verò libelli Scriptor dicit ab Abbatibus procuratores in hac lite siue processu constitutos, eosdè se pro subditis Archiepiscopi propria Iudiciali confessione agnouisse; octodecim annis processum ventilatum, omnes probationes ab vtraque parte productas & consideratas, idque probare per exhibitionem voti Cameralis intendit, quod est in libello sub lit. I. cui addit sententiam insectam sub K. atque hæc fere à n. 31. vsque ad 36. persequitur.

Qua in narratione cum plurima aperte falsâ continentur, ante omnia bona fide totiusque rei gesta seriem & litis istius occasionem & progressum referam,